

Een archeologische ontdekkingstocht

De opening van een nieuw museum in Vlaanderen is een bijzondere gebeurtenis, zeker als het om een nieuwbouw gaat.

In Tongeren, oudste stad van het land, opende recent het nagelnieuwe Gallo-Romeins Museum.

Na vier jaar bouwen staat op de plek waar in de derde eeuw een grote luxueuze 'Romeinse' stadswoning stond, een modern museumgebouw met een uniek zicht op de Tongerse basiliek.

Opvallend aan het nieuwe Gallo-Romeinse Museum zijn de grote glazen wand en de muren in koper. De vrijwel hermetisch gesloten achterzijde bakent de rand van de stadskern af. Achter de grote glazen wand, waarin zich de monumentale omgeving spiegelt, wordt de inhoud van het museum gelaagd zichtbaar. Deze gelaagheid van de museale opstelling refereert naar de archeologische gelaagheid van de stad Tongeren zelf.

Een bezoek aan het nieuwe Gallo-Romeins Museum is opgebouwd als een archeologische ontdekkingstocht. De 'symbolische' toegang tot het museum situeert zich aan de Romeinse toren onder het Vrijthof in het hartje van Tongeren. De tweede etappe voert de bezoeker naar verdieping min één. In een door filmmaker Stijn Coninx en decorbouwer Niek Kortekaas ontworpen decor wordt de bezoeker geconfronteerd met de fascinerende wereld van oude en recente 'archeologische ruïnes' en het geheim van de dodecaëder, een raadselachtig voorwerp

uit de museumverzameling. De dodecaëder is een bronzen, hol voorwerp, opgebouwd uit 12 vijfhoekige vlakken, 20 hoeken en 30 graten of zijden. De dodecaëder behoort tot de vijf zogenaamde Platonische lichamen. Waartoe een dodecaëder diende is niet bekend.

De tegenstelling tussen het 'fantastische' decorum van Coninx-Kortekaas waarin archeologische ruïnes uit alle tijden moeiteloos door elkaar worden gemalen en de sobere opstelling van de collectiestukken kan nauwelijks groter. De tentoongestelde objecten worden geïntegreerd in een verhaal: de cultuurhistorische evolutie van de eerste bewoners tot de Merovingers in onze gewesten. In de prehistorische afdeling worden de voorwerpen gepresenteerd op 'archeologische velden'. Via een monumentale trap verlaat de bezoeker de prehistorie. Op het gelijkvloers bevindt zich de Gallo-Romeinse afdeling. De regelmatige 'stadsplattegrond', zo opvallend voor het Romeinse Tongeren, is gekozen als stramien voor de archeologisch opgevatte presentatie. Na de Romeinen vestigen de Germanen zich in Tongeren, zoals de 'graven' van de Merovingische afdeling bevestigen.

Na de prehistorische 'velden', de Romeinse 'stad' en de Merovingische 'graven' staat de bezoeker opnieuw voor de glazen wand. Aan de andere zijde zet zich het cultuurhistorisch verhaal van Tongeren en deze regio verder. Toeristische informatie vindt hij of zij in het auditorium; videoprojecties geven een beeld van het Haspengouwse cultuurlandschap en in het museum-café bouwden Luc Van der Hallen en Marc Milissen cafétafels met ingebouwde foto-cd en panoramakijkers.

Het verhaal van het modern archeologisch onderzoek van de regio wordt voorbehouden aan de studiecollectie op de eerste verdieping. Anders dan in de permanente collectie ligt hier de nadruk op het samenspel van archeologie en andere wetenschappelijke disciplines, op de zorgvuldige en stapsgewijze reconstructie van het onbekende verleden.

Het nieuwe Gallo-Romeins Museum is veel meer dan louter een ruimte om het verleden in uit te stallen en te bewaren. Het is een sober en functioneel gebouw met monumentale allures. Een ideaal vertrekpunt voor een ontdekkingstocht door de geschiedenis van stad en streek.

Voor meer informatie over het Provinciaal Gallo-Romeins Museum verwijzen wij naar OKV-aflerijng 94/3 gewijd aan dit museum.

Opening van het Zilvercentrum in Sterckshof

Eind juni opende het Provinciaal Museum Sterckshof, gelegen in de groene omgeving van het Rivierenhof te Deurne (Antwerpen), feestelijk zijn deuren.

Na twintig maand van grondige infrastructuurwerken en renovatie kon het publiek voor het eerst kennismaken met het nieuwe museum en zijn inhoud. Het oude Provinciaal Museum voor Kunstambachten Sterckshof herrees als een schitterend Zilvercentrum.

In 1992 hervormde de Bestendige Deputatie de provinciale musea rond de materies fotografie, diamant, kleding en zilver.

Elk provinciaal museum zou voortaan rond één bepaalde materie werken. Het Sterckshof, dat een rijke zilvercollectie in huis had, werd voorbestemd om als zilvercentrum te fungeren. Na de verhuis van de laatste stukken kleding, diamant en fotografische apparaten, werd het Sterckshof grondig aangepakt. Een nieuwe toegangspoort werd gebouwd, liften kregen een plaats en men vergrootte het kasteel met een inkomhal en een cafetaria.

Ook het inhoudelijke museale concept werd grondig herdacht. Het nieuwe Zilvercentrum schetst op een sobere en functionele manier de evolutie van zilvererts tot zilveren gebruiks- of sierobject. In de thematische zalen komen respectievelijk de ontginning

en recyclage van het edelmetaal, de techniek van de edelsmeedkunst, de stijlevolutie, de zilvermerken en het kerkelijk en burgerlijk zilver aan bod. Als apotheose sluit de vermaarde zilvercollectie, die jonkheer Pierre Lunden in 1975 aan het museum legateerde de rondgang af.

Naast de vaste zilvercollectie waarin het Antwerpse productiecentrum centraal wordt gesteld, lopen in het Zilvercentrum ook tijdelijke tentoonstellingen. Van 4 oktober tot 4 december kan u antiek edelsmeedwerk uit Augsburg bewonderen (zie ook tentoonstellingsnieuws).

Praktische informatie
Provinciaal Museum Sterckshof-Zilvercentrum, Hooftvunderlei 160, 2100 Antwerpen-Deurne, 03/360.52.50. Open: dagelijks van 10 tot 17.30 uur. Gesloten op maandag, 1-2 januari en 25-26 december.

In april 1995 publiceert Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen een aflerijng gewijd aan dit museum.

